

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Finanstilsynets fokusområder ved stedlig tilsyn og forventninger til compliancefunksjonen

tilsynsrådgiver Jørgen Reinholdtsen

seniorrådgiver Bärbel Müller

Stedlig tilsyn – Sentrale temaer

Investorbeskyttelse og god forretningskikk

- Plikt til å opptre ærlig, redelig og profesjonelt, og ivareta kundens beste interesse og markedets integritet
- Foretakets instruksjer og rutiner
- Foretakets gjennomføring av egnethets- og hensiktsmessighetstester
 - Utfylte skjemaer for kundeetablering, kundekontroll, kundetesting
 - Kundelister, kurtasjelister, transaksjonsoversikter
 - Lyddopptak og e-kommunikasjon
- Foretakets informasjon til kundene om produkter, risiko og kostnader
 - Foretakets nettsider, standardvilkår, standard presentasjonsmateriell, prislister, etc.
 - Produktbrosjyrer, investorpresentasjoner, informasjonsmemorandumer, etc.
 - Investeringsanbefalinger/analyser
 - Lyddopptak og e-kommunikasjon

Stedlig tilsyn – Sentrale temaer

Investorbeskyttelse og god forretningskikk, forts.

- Tilrettelegging/plassering (opplysninger til kunder om risiko og kostnader, håndtering av interessekonflikter, håndtering av innsideinformasjon)
 - Foretakets undersøkelsesplikt (kvalitetssikring) – Kommunikasjon med utstederselskapet
 - Investorpresentasjoner, informasjonsmemorandumer, etc.
 - Foretakets føring av innsidelister og markedssonderingslister
 - Lydopptak og e-kommunikasjon
- Ansattes kunnskap og kompetanse
 - Minimumskrav
 - Opplegg for intern opplæring, videreutvikling, testing og regelmessige (minst årlig) revurderinger
 - Opplegg for å gi investeringsråd eller produktinformasjon under tilsyn av kvalifisert medarbeider
 - Lydopptak og e-kommunikasjon
- Vedtak om tilbakekall har hovedsakelig vært begrunnet i brudd på god forretningskikk

Stedlig tilsyn – Sentrale temaer

Organisering og internkontroll

- Foretakets instruksjer og rutiner
- Håndtering av interessekonflikter
- Produktstyring (herunder vurdering av målgruppe/negativ målgruppe)
- Utkontraktering, bruk av tilknyttede agenter
- Lydopptak og dokumentasjon av investeringstjenester, ordre og transaksjoner
- Styringsmessig, fysisk og systemmessig organisering, rapportering og informasjonshåndtering
- Compliancerapporter, risikostyringsrapporter og andre interne styringsrapporter
- Compliancefunksjonen (formalisering, planer, kontroller, dokumentasjon, rapportering)

Stedlig tilsyn - gjennomføring

Prioritering av begrensede ressurser

- Risikobasert og operativt – ikke rent «compliance-tilsyn»
- Fullskala tilsyn, tematilsyn, kartlegginger, kontaktmøter

Prosess

- Varsel om tilsyn - forespørsel om dokumentasjon
- Gjennomgang/analyse av store mengder informasjon
- Møte med foretakets ledelse, styreleder, revisor, andre
- Innhenting av tilleggsdokumentasjon etter møtet
- Foreløpig tilsynsrapport
- Foretakets tilsvarende
- Tilsynsrapport

Forventninger til compliancefunksjonen

Rettslig utgangspunkt:

- Delegert Kommissjonsforordning (EU) 2017/565 artikkel 22, jf. verdipapirforskrift § 2-2 første ledd
- ESMA Guidelines 5. Juni 2020 | 35-36-1946, [ESMA guidelines on compliance function requirements](#), som vi kommer til å legge til grunn i våre vurderinger
- Finanstilsynets rundskriv om kontrollfunksjonen (compliance) i verdipapirforetak 5/2015, [Rundskriv](#)
- Verdt å legge merke til:
 - Formålet med compliancearbeid er å oppdage enhver risiko for at foretaket ikke skal kunne oppfylle sine rettslige forpliktelser, og innføre hensiktsmessige tiltak for å gjøre slik risiko så liten som mulig
 - Vi sa det klart hva vi forventer i tilsynsrapporten til DNB Markets, allerede i 2010
 - MiFID II, samt ESMA Guidelines fra 2020 er stort sett en videreføring av gjeldende krav

Forventninger til compliancefunksjonen

Foretakets compliancefunksjon skal være :

- Fast
 - Det omfatter planmessige og løpende compliancearbeid, samt rutiner for hvordan arbeidet organiseres ved compliance funksjonens kort- og langvarige fravær
- Effektiv
 - Arbeidet må være risikobasert og med hensiktsmessig rapportering til styre og ledelse
 - Det innebærer tilstrekkelige personal og IT ressurser, tilgang til relevant informasjon samt informasjonsdeling med andre kontrollfunksjoner
- Uavhengig
 - Det forutsetter nødvendig autoritet, ekspertise, vurderingsevne og dømmekraft (berører og effektivitet)
 - Direkte rapportering til styret
 - Funksjonen kan i utgangspunktet ikke kombineres med roller som skal kontrolleres. For små foretak er en konkret vurdering nødvendig, om compliance funksjonen kan forenes med andre roller i lys av foretakets art, omfang og kompleksitet, eller om konkrete compliance oppgaver og aktiviteter bør utkontrakteres (husk at ansvaret for compliance alltid ligger i foretaket og at det må forbli en dedikert complianceansvarlig)

Forventninger til compliancefunksjonen

Foretakets compliancefunksjon skal jobbe med løpende kontroll, forebyggende råd og veiledning, og rapportering. Under stedlig tilsyn ser vi derfor særlig på:

- Complianceplan
 - Periodisk plan for compliancearbeidet på bakgrunn av en risikovurdering
 - Planen inneholder planlagte compliance aktiviteter, opplæring og kontroller
- Dokumentasjon på kontrollhandlinger og hendelsesregister over compliancebrudd
 - Foretaket må dokumentere både gjennomførte kontrollhandlinger, og føre et samlet register over hendelser og avvik som oppstår uavhengig av konkrete kontrollhandlinger
 - Nødvendig verktøy for hensiktsmessig rapportering og for notoritet, både internt og overfor Finanstilsynet
 - Nødvendig for å avdekke om hendelser og avvik er tilfeldige eller systematiske
- Hensiktsmessig rapportering
 - Rapporteringslinjer, detaljnivå og hyppighet tilpasset virksomhetens art, omfang og kompleksitet
 - Nødvendig for å gi styret og ledelsen regelmessig overordnet innsyn, og for å iverksette eventuelle tiltak
 - Nødvendig for å skape notoritet, både internt og overfor Finanstilsynet

Forventninger til compliancefunksjonen

Mangler vi oppdager i compliancearbeidet:

- Mangler i complianceplanen
 - grunnet manglende risikovurdering for compliancearbeidet ser vi utilstrekkelige eller manglende kontroll av viktige områder, der vi selv oppdager alvorlige brudd
- Manglende dokumentasjon av hendelser
 - gir et bilde av at det ikke skjer brudd («sugar coating»)
- Mangler i rapportering
 - Ingen rapportering, eller «clean» rapportering, når det finnes informasjon som gir et annet bilde
 - Rapportering etter mal, der teksten virker kopiert fra tidligere rapporter uten at det kommer frem reelle vurderinger
 - Men vi ser også ledelse som ikke reagerer på rapporter eller som bevisst ser ut til å ikke stille spørsmål ved vedvarende «clean» rapportering, når annen styringsinformasjon kan vise et annet bilde

Takk for oppmerksomheten!

Ta gjerne kontakt

Jørgen Reinholdtsen (jorgen.reinholdtsen@finanstilsynet.no)

Bärbel Müller (barbel.michele.muller@finanstilsynet.no)

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY